

Izvještaj

***o učešću ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića na
71. sjednici Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE),***

09 - 10. april 2025. godine,

Ženeva, Švajcarska

Uvod

Na poziv izvršne sekretarke Ekonomske komisije UN za Evropu (UNECE), Tatjane Molcean, g-din Damjan Čulafić, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera uzeo je učešće na 71. sjednici Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE), koja se održala u periodu 09-10. aprila 2025. godine u Ženevi, u Palati nacija u Ženevi. Njegovo izlaganje na visokom nivou bilo je posvećeno opštoj temi: „Klimatske akcije i otporna infrastruktura za održivu budućnost“.

Na ovom događaju okupili su se ministri, službenici zaduženi za implementaciju ciljeva održivog razvoja, kao i predstavnici nadležni za sprovođenje politika u relevantnim oblastima. Diskusije na visokom nivou bile su posvećene krovnoj temi: „Klimatske akcije i otporna infrastruktura za održivu budućnost“.

Sastav delegacije

Za člana delegacije, koju je predvodio ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Damjan Čulafić, određena je:

1. Ivana Grujić, v.d. generalne direktorice Direktorata za klimatske promjene i održivi razvoj u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

I Aktivnosti

Ministar Damjan Čulafić je uzeo učešće u dijalogu na temu „**Klimatske akcije i otporna infrastruktura za održivu budućnost**“. U svom izlaganju, istakao je snažnu posvećenost Crne Gore održivom razvoju i smanjenju uticaja klimatskih promjena, kroz strateška ulaganja u zelene projekte i razvoj otporne infrastrukture. Posebno je istakao značaj saradnje sa globalnim partnerima i investitorima, uz unapređenje energetske infrastrukture kao ključnog prioriteta. Naglasio je da je Crna Gora među prvima u svijetu usvojila Ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos (NDC) za 2030. i 2035. godinu, potvrđujući svoju ambiciju u borbi protiv klimatskih promjena. Posvećenost ovim ciljevima ogleda se kroz dvije ključne etape: smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte za 55% do 2030. godine, te za 60% do 2035. godine. Takođe je predstavljeno da su najveća ulaganja usmjerena u sektor energetike, koji je ključan za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte i stvaranje niskougljenične infrastrukture. Naglasio je važnost primjene čistih tehnologija, poboljšanja energetske efikasnosti, kao i jačanja regulatornog okvira radi privlačenja novih investicija. Na kraju svog izlaganja, ministar je izrazio posvećenost Crne Gore ka izgradnji zelene, prosperitetne i otpornije budućnosti za generacije koje dolaze.

U popodnevnom dijelu održane su diskusije u formi okruglih stolova. Prvi okrugli sto bio je posvećen iskustvima članica UNECE u oblasti klimatski otporne infrastrukture. Drugi okrugli sto bio je usmjeren na jačanje saradnje UNECE-a s finansijskim institucijama, s ciljem povećanja uticaja UNECE instrumenata kroz projekte koji doprinose klimatskoj otpornosti i održivom razvoju. Razmatrani su modeli javno-privatnog partnerstva i značaj dostupnosti finansijskih mehanizama za ubrzanje energetske i infrastrukturne tranzicije.

Ministar Damjan Čulafić, tokom izlaganja na prvom okruglom stolu pod temom „**Unapređenje klimatskih akcija i otporne infrastrukture**“, istakao je značaj uključivanja otpornosti na klimatske promjene u sve faze životnog ciklusa infrastrukture, kako bi se podržali ciljevi održivog

razvoja. Napomenuo je da Crna Gora, suočena s izazovima klimatskih promjena, ima jedinstvenu priliku za ostvarenje tih ciljeva kroz strateška ulaganja, posebno u sektore turizma i poljoprivrede.

Ukazano je na potrebu za modernizacijom infrastrukture, unapređenjem sistema navodnjavanja i proširenjem meteorološke mreže, čime bi se omogućila efikasnija reakcija na klimatske izazove. Pored toga, zaključeno je da ulaganja u zelenu infrastrukturu i obnovljive izvore energije predstavljaju ključne korake ka smanjenju emisija i razvoju niskokarbonske ekonomije. Jedan od ključnih aspekata ovog procesa je mobilizacija finansijskih resursa. Kroz javno-privatna partnerstva, međunarodne klimatske fondove, kao i pretprijetne i strukturalne fondove Evropske unije, potvrđeno je da imamo priliku da realizujemo ove ambiciozne projekte. Naglašeno je da je od ključnog značaja da zajednički radimo na ostvarivanju ove vizije, kao i da moramo prepoznati svoju odgovornost i graditi infrastrukturu koja će odražavati našu odlučnost u suočavanju s izazovima klimatskih promjena.

Pored toga, ukazao je na značaj prelaska na niskokarbonsku ekonomiju kroz ulaganja podržana međunarodnim klimatskim fondovima, poput Zelenog klimatskog fonda (GCF) i Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF), te kroz javno-privatna partnerstva za realizaciju projekata prilagođavanja klimatskim promjenama.

U okviru drugog okruglog stola pod nazivom „**Proširenje inicijativa UNECE za klimatske akcije i otpornu infrastrukturu - Produbljivanje saradnje sa projektnim investitorima**“, diskusija se fokusirala na jačanje saradnje između UNECE-a i investitora kako bi se povećao uticaj instrumenata i standarda UNECE-a u unapređenju klimatske akcije i izgradnji otporne infrastrukture. Akcenat je stavljen na isticanje važnosti snažnih partnerstava, odnosno na to kako saradnja može doprinijeti većoj efikasnosti u implementaciji klimatskih i infrastrukturnih ciljeva, posebno u kontekstu klimatske otpornosti. Tokom diskusije razmatrane su strategije za povezivanje regulatornog okvira Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) sa finansijskim mehanizmima, čime bi se unaprijedila realizacija ciljeva u oblasti održivog razvoja.

Takođe, ministar Čulafić se sastao sa izvršnom sekretarkom Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE), gospođom Tatianom Molcean, na radnom ručku kojem su prisustvovali i ambasadorica Slavica Milačić, stalna predstavnik Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama i drugim međunarodnim organizacijama u Ženevi, kao i visoki zvaničnici. Drugi dan Konferencije bio je posvećen raznim ključnim temama koje su zahtijevale odlučivanje i usvajanje izveštaja. Nakon izveštaja o aktivnostima izvršnog komiteta, razmatrana su pitanja koja su zahtijevala odluke Komisije. Održani su izbori za nove funkcije u organima, a potom su razmatrana ostala administrativna pitanja. Usvojen je izveštaj sa sjednice, koji je formalizovao donesene odluke.

Događaj je predstavljao važnu platformu za razmjenu ideja i iskustava u cilju unapređenja infrastrukture otpornije na klimatske promjene. Preporuke i konkretni koraci koji su proizašli iz ove diskusije mogu doprinijeti implementaciji boljih, održivijih rješenja, što je od ključne važnosti za dalji razvoj i zaštitu zajednica širom svijeta.